

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

"Danica" izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrt leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl. ako sadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVIII.

V Ljubljani, 23. vinotoka 1885.

List 43.

Dodatek k Furmaacherjevim premišljevanjem.

2. Razne molitve.

(Dalje.)

Tri Božje čedosti.

Djanje vero.

Gospod in Bog! Jest verujem vse, kar sveta katoliška in apostolska rimska cerkev verovati zapoveduje in spoznam, da hočem v tej veri živeti in umreti. Verujem in spoznam skrivnost sv. Trojice, to je: Enega pravega Boga v treh osebah: Očeta, Sina in sv. Duha. Verujem, da je druga Božja oseba, Bog Sin človek postal, nas na Jesu sv. Križa večnega pogubljenja odrešil in da zdaj sedi na desnici Boga Očeta, od ondod bo prišel soditi žive in mrtve. Verujem v sv. Duha, občestvo svetnikov, odpustanje grehov, vstajenje mesa in večno življenje. Poznam in verujem, da je Jezus Kristus za nas umrl in vstal, postavil in da nas osvobodil brez vere in sv. kersta, kerstom, če je v greh padel, brez pokore zveličan ne bo.

Vse to verujem, ker si Ti, o Bog to razodel, ker si večna resnica in neskončna modrost, ki ne moreš goljufati in goljufan biti.

Usmiljeni, večni Bog! na to zdaj obujeno vero sem sv. kerst prejel, na to si me vzal za svojega otroka in dediča nebeškega kraljestva; naj Ti bo zato čast in hvala vekomaj! O dobrotljivi nebeški Oče, ohrani me v tej sv. veri, da do smerti v njej ostanem, in potem plačilo le-té svete vere, namreč večno življenje dosežem. Amen.

Djanje upanja.

Moj Gospod in Bog, kteremu je lastno se vselej usmiliti in prizanesti, poglej: če sem ravno eden največjih grešnikov, vendar upam v Tvojo neskončno milost in na neskočno zasluženo Tvojega Sina Jezusa Kristusa, na priprošnjo Matere Božje in vseh svetnikov, da bom dosegel, kar si mi obljubil, večno zveličanje in potrebno pomoč, to življenje doseči. Kralj David se je zelo pregrešil, pa ker se je bil resnično skesal, mu je bilo odpuščeno; Mariji Magdaleni in ženi, ki je bila v grehu najdena, Petru in drugim skesanim grešnikom je Tvoj sin Jezus Kristus odpustil, ter še spokornega razbojnika

v raj sprejel; zato pa tudi jest trdno zaupam, da tudi mene, velicega grešnika, ne bodeš zavergel. Upam v Tebe, o Gospod, in nikdar nočem obupati. To bi bila še le največja pregreha. Mene pa ravno upanje na Tvojo neskončno milost derži, podpira in tolaži. Vem, da ko bi bil tudi še več grešil, bi mi Ti lahko odpustil in da vsi grehi celega sveta proti Tvoji milosti niso toliko, kakor kapljica vode proti celemu morju, da so veliko manj, kot zerno peska proti celemu svetu! — O Bog, jest vse trdno pričakujem od Tebe, ker si Ti to obljubil, ki si vsigamogočen, resničen in zvest v svojih obljubah, neskončno dobrotljiv in milostljiv — zato upam tudi tako trdno na Tvojo milost, ter mislim, da me bodeš zveličal in v število svojih izvoljenih sprejel, ker sem tudi jest s predrago kervijo Tvojega Sina Jezusa Kristusa odkupljen. Amen.

Djanje ljubezni.

O moj Gospod in Bog! Ljubim Te iz celega serca iz cele duše, iz vse svoje misli in iz vseh moči! Ka, imam, o Bog mojega serca! v nebesih in na zemlji razun Tebe, kar bi zamogel bolj ljubiti. Ti si mene od vekomaj ljubil, da naj zdaj tudi jest Tebe ljubim; Ti si mi svojo ljubezen posebno v tem pokazal, da si svojega Sina dal zame v odrešenje, da si mi dušo in telo tako čudno vladal in do zdaj ohranil; da si mi celo življenje toliko neznano veliko dobroto skazal in dodelil. Zato raj, o Bog! Te ljubim čez vse, in ko bi mi tudi teh dobrot ne bil skazal, ko bi mi tudi nebes ne obetal in s peklom ne žugal, bi Te jest vendar le ljubil iz dna svojega serca, čez vse, le zavoljo Tebe, ker si Najvišji, Najpopolniji in neskončno dobrotljiv, ker si sam na sebi vse časti, hvala in ljubezni vredni Gospod in Bog. Ker je pa moja ljubezen premajhna in preslaba; zato želim, da bi tako ljubezen imel, kakor so jo imeli Tvoji najsvetjši služabniki in jo še imajo. Povikšaj jo, o dobrotljivi Bog, v mojem sercu čez dalje bolj in bolj. Amen.

(Dalje prih.)

Človek in žival.

Podajva se, dragi bralec, v mislih nazaj v davne čase, ko so naši pradedje stanovali še v raztresenih kočah, ter živeli še ob pičlih pridelkih,

jih je rodila slabo obdelovana zemlja. Neizmerni gozdi pokrivali so goro in planjavo po več ur na dolgo in široko; divja zverjad pohajala se je brezskerbno po prostorih, kjer se sedaj zibljejo valovi zlatega klasja. Si-roka močvirja raztezala so se po pokrajinah, in iz njih puhtel je nezdravi sopar, kjer sedaj zvenči kosa pridnega poljedelca. Kjer je stala pred tisočletjem raster-gana koča revnega lovca, ali iz protja spletena in z mahom omašena koliba (baraka) skromnega ribiča, vzdiguje se sedaj krasna palača bogatega meščana ali marnega trgovca. In kjer je divji nevernik častil svojega malika, ki si ga je izdelal iz kamena ali pa stesal iz lesa, dviga se sedaj kviško bela cerkev, kamor hodi po-bošen kristjan častit svojega pravega Boga. Ob kratkem rečeno, vse na zemlji se je prenovilo in predrugačilo. In če vprašamo, kdo je vse to prenovil in predrugačil, moramo odgovoriti: človek. Da, človek je tisto bitje, katerega čili duh je razprosterl svoje peruti, ter je povzdignjen z Božjo milostjo nad neumno žival in neživo naravo.

Bog sam je izročil prvemu človeku Adamu vse stvari, da naj kraljuje na zemlji kot njegov namestnik in hvali njegovo ime, ko je rekel: „Naredimo človeka po svoji podobi, in naj gospoduje čez ribe v vodi in ptice pod nebom, čez zverino in vso zemljo, in čez laz-nino, ki se giblje po zemlji.“

Akoravno je človek v primeri s svojim Stvarnikom le slab červček v prahu zemlje, vendar je on gospod v naravi. S svojim razumom podjarmuje si vse stvarstvo, ter si obrača v korist vse, kar žije in klije na prostorni zemlji.

Če je pa vsegamogočni Stvarnik vse reči vsvaril pred vsem sebi v čast in slavo, v drugi versti pa človeku v korist, da doseže svoj namen, to je večno življenje, je gotovo za angelji človek najimenitnejša stvar. Vsi ljudje po vesoljni zemlji so brez razločka otroci enega in istega Očeta v nebesih, vsi bratje in sestre med sabo.

Vsi smo popotniki tukaj na zemlji; vsih namen je, da dobrote, ki jih nam Božja roka deli, hvaležno uživamo, po volji Božji živimo, da pridemo v sveti raj.

Toraj vse druge stvari, kot živali, rastline, kamenje itd. nimajo drugega višjega namena, kakor le ta namen, da iz njih spoznavamo Božjo vsegamogočnost, modrost, previdnost, svetost, dobrotljivost in ljubezen do človeka.

Iz tega pa sledi, kar mislim, da vsak sprevidi, ki ima zdrav razum in čisto pamet, da se človek popolnoma loči od živali. Vender pa so možje, ki hočejo biti še učenjaki, ki terdijo, da je človek v sorodu z opico, da človek spada med živali, in da po smerti ne ostane drugega po človeku, kakor kup prahu njegovega trupla, ki se počasi zopet spremeni v perst.

Kdo bi hotel to verjeti? Toraj človek naj bi bil enak gorili, šimpanzu in kakor se še imenuje tista ne-bлага divjačina, ki se klati po hostah vročih dežel? Nikakor ne; le preglejmo bolj natančno življenje in delo-vanje človeško, ter se bomo prepričali, ko bi sicer tudi ne vedeli, da je človek vse višje bitje, kakor druge živali.

Res je sicer, da je človek v mnogem oziru po svojem telesu podoben živalim, n. pr.: on potrebuje jedi in pijače, da si ohrani življenje; v mrazu ga zebe, v vročini mu je vroče, kar vidimo tudi pri živalih. Če pa pomislimo, da človek obstoji tudi iz duše, ki je stvarjena po Božji podobi, potem že lahko spoznamo in razvidimo velikanski razloček med človekom in živalijo. Ravno duša in njene moči, kot razum, pamet in prosta volja, povzdigujejo človeka nad vse živali. Ker je toraj človek najvišje bitje na zemlji, imeti mora vse pred-

nosti nižjih stvari, zraven pa še druge lastnosti in duševne moči, katerih živali nimajo. Tega nas prepričuje vsakdanje življenje.

Le opazujmo posamezne živali, ter jih primerjajmo s človekom, in videli bomo hitro, da so nekareri čuti pri živalih razviti, da bi se zamogli s človekom meriti, ali drugi pa so nepopolni, nerazviti, da, celo pogrešajo se jim.

Take n. pr. morejo ptički s svojim milim petjem človeka do solz ganiti, posebno, če poslušamo po noči prelepe melodije slavčeve; pes pa kar ališati po sme godbe; zviža se in cvili, če mu bije godba na uho.

Da pa bolje razvidimo, kako velik da je razloček med človekom in živalijo, hočemo natančneje opazovati njih življenje. Pričnimo s hrano in stanovanjem.

Pri živalih opazujemo neko naravno moč, ki jo imenujemo nagon, katera jih sili in nagiba, da si iščejo in preskerbujejo svojo hrano, vedno na isti način. Tudi hrana ni tako mnogoverstna, kakor pri človeku. Postavim: Pes gotovo ne zoblje žita, kakor n. pr. kokoš. Tako raca le redko in prav težko zoblje koruzo, ker je že nje kljun tako vsvarjen; nasproti pa petelin kaj rad posega po debelejših zrnih. Dalje opazujemo, da pajek si vedno na isti način lovi svojo hrano, odkar ljudje pomnijo. On si namreč splete umetno mrežo ter tiči v kacam kotu skrit, pričakovaje, kdaj da se mu bode kaka muha v mrežo zamotala. In če mu danes pajčevino pokončaš, jutri ima že drugo gotovo; in tako bode ostalo vedno in vedno.

Tako tudi, kar se stanovanja tiče, so živali navezane na določene kraje. Tako najdeš močvirake ptiče le pri vodah in močvirjih, in nikoli ne po suhih pokra-jinah. Lev, ris, tiger in druge živali nahajajo se le v vročih deželah; nasprotno najdeš belega severnega med-vedi le v severnem morju.

Vse drugač je s človekom. On se privadi na vsako hrano in si jo zna tudi na vsak razen način preskerbeti. Tako vemo, da Otomaki celo ilovico jedó, in Samojedu, ki stanuje na severnem Ruskem, je smerdljiva ribja mast kaj priljubljena hrana. Tudi človek v primeri z velikostjo telesa ne potrebuje toliko hrane, kakor kaka žival; zato ga pa tudi lahko preživi majhen kos zemlje.

Dalje se človek čudovito hitro privadi drugemu kraju in podnebju. Zato pa tudi najdeš človeka, kamorkoli se podaš. On prebiva v čistem zraku visokih planin, pa tudi stanuje po nizkih planjavah. Na severu, kjer je večna zima in léd, kakor tudi po vročih afrikanških puščavah živi človeški rod. Iz tega se gotovo razvidi božja previdnost, ki je postavila človeka gospodarja vsej zemlji.

Da je človek imenitnejša stvar Božja, kakor katera si bodi žival, spoznamo dalje, če opazujemo človeka, kako on zna in vé vsako najmanjšo reč si v korist obrniti. Vsaka stvarica mu pride prav; to pa zato, ker je Bog vse le za človeka vsvaril. Kar le ima žival na sebi, meso, kosti, dlako, zobe, kožo, roge, vse si človek vé porabiti. Ker so namreč od dné do dné človeške potrebe mnogoverstnejše, skuša si on pomagati; in ker ima bister razum, tudi kmalo najde, kje mu bode kaka reč koristila. Vsaka rastlina ima svoj prostor. Ene dajejo človeku zdravila, druge kurjavo, tretje hrano ali obleko, in zopet iz družih si napravlja človek poslopja ali orodja. Da, tudi vsaki narmanjši del večjih rastlin koristi človeku; korenine, deblo, veje in mladike, listje, cvetje in sadje, vse človek za-sé porabi.

Spušča se človek na dnó morja, verta v zemljo globoke jame ter rije pod zemljo, kakor kert, dviga se na visoke skale, vzdiguje se v balonih med sive oblake ter povsed stika in išče, bi li morda še kaj sebi korist-

nega znašel. Tako toraj človek gospodari po zemlji, in povej mi, če je kaka druga stvar tega zmožna?

Pa to ni še vse! Človek sicer od Boga ni dobil vseh pripomočkov in v naravi.

Vžival darove, ki so boriti, silno boriti z naravo, da mu On se mora potrebuje. V tem boji pa ga podpirajo dá, kar od nje, a prosta volja. Izmišljali si orodja in pri razum, pamet, katerimi se oboroži proti naravi in njenim pomočke, sočem. Mislilimo si strašnega in močnega leva, silam, da ga ukroji, da ga uboga, kakor psiček. Kako Patre noge ima konj, pa človek izumil si je železnico, ki je še hitrejša od konja. Kdaj pa si je konj kaj izumil, ali kdaj si bo? Človek sicer nima peruti, da bi se, kakor ptiček vzdignil v zrak pod višnjevo nebo, ali poletel v jeseni na bregove kalnega Nila; vendar se pa v balonu popne visoko gori v višave, in ladija, hitro kakor ptica, orje valove šumečega morja.

Žival vživa Božje darove, kakor so. Ona ne pozna ognja, toraj tudi ne kuhanih jedil. Žival tudi ne seje in ne žanje, temveč živi brez vse skerbi, kaj bode po zimi žerla. Če narava obrodi, ima žival hrano; drugač mora poginiti. Človek pa naravo, tako rekoč prisili, da mu to rodi, kar je on vsejal.

In kar človek sam ne more storiti, to mu pomagajo živali. Vol, konj, pes, in kar je sploh domačih živali, vse se mu mora pokoriti, ter mu služiti. Pervo čase, ko še ni bilo železnic, prenašali so le konji, v jutrovih deželah tudi veljblodi blago iz onega kraja v drugega. In kolike koristi je kmetu goveja živina, je vsa-čemu znano.

Kaj se učimo iz vsega tega? Mi spoznamo, da ima človek v sebi dušo, ki ga povzdigne nad vse stvari. Du-hovne moči, katerih nima nobena stvar, človeku pripo-morejo, da deluje umno, modro, s premisljkom — v Božjo čast in sebi v zveličanje.

(Dalje sledi.)

Spomenica

na

osemstoletnico fare Št.-Vidske nad Ljubljano.

Nekteri zgodovinski posnetki.

1085—1885.

Sostavil Šentvidčan.

(Dalje).

Nekoliko iz bojov za Avstrijo in raznotero drugo.

Zoper nas se bojuje bogata trgovska Venecija, ki bi nam rada vzela Terst in Gorico. Postojno ima že dobljeno. Ta vojna je požerla od l. 1612—1617 do 60.000 naših ljudi. Junaki se bore s orožjem v roki, in po-božne duše molijo s križem na persih. Procesije se ver-stijo od cerkve do cerkve k znanim svetiščem; l. 1617 gre v prvič procesija, ki kaže Kristusovo terpljenje; najlepši se kaže ta spreved na Veliki petek po noči pri prižganih bakljah; spremlja jih množica spokornikov, ki vlečejo križe na rami; drugi, ki se bičajo po životu; o postnih petkih je pa križev pot pri Božjem grobu v Štepanovi vasi. Posebno lepe so procesije, katere vo-dijo oo. Jezuiti; na Veliki četrtek je njih spreved sprem-ljan s cerkveno godbo po vsem Ljubljanskem mestu. L. 1622 je ustanovljena bratovščina „Čistega spočetja“ Ma-rije Device.

V Šent-Vidu imajo novega župnika Andreja Zlob-nika. Vstanovljena je bratovščina „Jezus, Marija, Jo-žef“ zoper kugo. Ravno tega leta so strašni potresi; zemlja nerodovitna. L. 1624 draginja in kuga, in l. 1629 la-kota. (1 stár pšenice se prodaja za 9½ gld., 1 stár ajde za 6 gld., reži za 7½ gld.) V teh stiskah in po skuš-njah Božje previdnosti se budé lepe čednosti in pobož-nosti; cesar Ferdinand sam opomni, naj se v njegovem cesarstvu slovesno obhaja praznik „Čistega spočetja“ Marije Device in škof Hren z veseljem podpira to ce-sarjevo voljo. V Šent-Vidu se je ta bratovščina: Či-stega spočetja že pričela.

Nahaja se mala podobica od te bratovščine. Po-doba je taka-le: zemljo obvija kača, ta derži jabelko z dvema peresoma v gobcu; Marija ima levo roko na persih, v desnici derži cvetlico lilijo, okoli glave je 12 zvezd; nad Marijo je sv. Duh v podobi letetečega goloba.

Podpisano je: Immaculata Conceptio. B. V. M.

S. Viti Parochia Supra Labac. Veneratr.

Joh. Georg Grueber Cath. sc. A. V.

Za ta altar so odpustki podeljeni l. 1662.

Leta 1634 je umrl v Ljubljani Radoliški prošt Gašper Bobek; tega merliča peljejo skozi Šent-Vid na-prej v Radoljico in Šent-Vidski župnik Lovrenc Preška-var, sprejme pogreb.

Zopet divja črna kuga in preplasi Ljubljancane, skrivajo se po Dravljah in obljubijo zidati cerkev v čast sv. Roku. L. 1644 odločijo prostor v Dravljah zunaj vasi, na Šentvidski strani za novo cerkev sv. Roka, po-močnika v kužnih boleznih. Množica meščanov in vik-ših gospodov pride s procesijo v Dravlje in cerkev prično zidati.

L. 1646 se vname tukaj nova kuga, ki pomori v kratkem v Žapužah in Dravljah 80 ljudi, razširi se pa ta bolezen po deželi in davi zbegano ljudstvo še v l. 1647, 1648 in 1649. V Šent-Vidu je za župnika Matija Sinkovic.

Svetega Roka cerkev je dodelana, in vzdana plošča z latinskimi napisom.

Na kamniti v cerkev vzdani ploši se je bral napis:

Divo Rocho

ad depellendos Epidemiae morbos
a Deo

Delegato patrono:

Quod non solum facto ad ejus honorem voto
hic in Dravle aerigendi templum

Anno MDCXLIV ibidem grassantem pestem
sedaverit, extinxerit, compresseritq.;

sed etiam

Universam provinciam Ducatus Carnioliae
a peste

In Styria, Carinthia, Croatia et Goritia
usque ad confinia in tertium annum

grassante, depopulante

Exemerit, salvaverit, servaverit

In coelesti potentiae et humanae spei
mensuram et argumentum

Nec non serae posteritatis recommendationem
Aemonensis civitas

Patrono suo exhibet

Anno Aere christianae MDCLXXXII. qui
est Aemonae Conditae MMDXXXXIV.

Pri veliki cesti vštric Draveljske cerkve, stoji zi-dano znamenje, od koder je hodila in še hodi procesija iz Ljubljane vsako leto v pondeljek pred sv. Jakopom. Sv. Roka cerkev v Dravljah je priljubljena božja pot, kamor romajo vsi Gorenjci in prihajajo že na Šmarni dan popoldne k večernicam.

Pelje pa skozi Šent-Vid tedanja velika cesta, ki

derži čez Koroško na cesarski dvor. Stara fara sv. Vida vidi toraj dan za dnem cesarske vojake, vojvode in cesarje same.

29. dec. l. 1651 pričakuje tukaj v Šent-Vidu vse zbrano viteštvo cele Kranjske, namestnika cesarja Ferdinanda IV, nadvojvoda in svetlega kneza Dietrichsteina, ki je cesarjev komisar.

Stari grad na Goričanah je stal na griču v goščavi; l. 1613 udari strela v to močno zidovje, ga raznese, in gospoda zapusti ta kraj, znameniti v zgodovini.

L. 1631 začne škof Friderik grof Buchheim na novo Goričane zidati, na podnožji starega gradišča in naslednik škof Jožef grof Rabata dokonča grad, ki ima toliko vrat, kolikor je v tednov letu, in oken kolikor dni v letu. L. 1660 pa pogoré Goričane, grad je zadolžen in zastavljen že od l. 1625 tako, da ga še le škof T. Hren reši iz rok bogatih upnikov. V Šent-Vidu župniku tedaj Jurij Lazar Krivic, ki vodi 20 lét Šentvidce v njih blagor in čast Božjo. L. 1654 na dan pred Binkošti se privlečejo sivi oblaki in toča pada na debelo tako, da leži še tretji dan pod kapom.

Pričele so se v tem časi tudi bratovščine sv. rožnega venca, in vojvodi se priporočajo Mariji, Materi Kristusu, za katerega vero in resnico se bojujejo.

L. 1664 vstanovi, Herbart grof Auersperg, general Karlovški, tako kapelo v Kerškem.

Na Šmarni gori se časti Marija Pomočnica. K njej se zatekajo žalostni in objokani, — tje gori pribežijo zapuščene sirote in prosijo pomoči.

Tudi na Dobrovi je zaupno češčenje Matere Božje. Leta 1670 obljubi semkaj Koroška grofinja svojega šletnega slepega otroka. Prinese ga na Božjo pot; otrok spregleda in mati grofinja daruje krono Materi Božji.

Istega leta (1670) zidajo v Horjulu novo cerkev v čast sv. Marjeti devici.

Pod Toškim čelom so Čepļje, in tukaj je stal gradič. Ta grajščak je bil za leta 1670, 1671, 1672 sodnik za Ljubljano, in leta 1676, 1677, 1678 župan Ljubljanski; pisal se je za Jerneja Bosio. Tega očeta vredni sin Janez Keratnik Bosio, gospod v Čepļjah, je pa za l. 1682, 1683, 1684, 1685, 1686, 1687 časten župan za Ljubljansko svobodno mesto.

L. 1493 dobijo Goričane cesarsko pravico za kervavo sodbo, jus sanguinis et poenale (jus gladii), to poverdi nadvojvoda na Dunaji 20. nov. l. 1524; tudi kralj Ferdinand poterdi l. 1538 Goričanam to moč (privilegium alti dominii et juris sanguinis).

L. 1673 je zima tako topla, da hodijo ljudje sredi zime bosi v Ljubljano na terg, in pozneje l. 1675 se vlačijo lakota po vsi Kranjski deželi. Za kruh omesijo gospodinje testo, ki je iz tolčenih skorij od dreves, in iz zmletega lanenega semena.

L. 1680 prisluži delavec v Ljubljani 4—5 grošev (1 groš je 12 vinarjev), za jed plačuje 1 groš na dan. Ravno to leto trešči v Čepļje; gradič pogori, pa pozida ga gospodinja vdova Bosijeva. V Šent-Vidu je za župnika Mihael Pajk.

Leta 1683 gre skozi Šent-Vid novoizvoljeni škof Sigmund Krištof, grof Herberstein. Bila je dobra vinska letina; precej potem prva zima je pa tako huda, da vse pozebo. Leta 1685 v prvi polovici septembra slana mori ajdo, in toča pada debela, kakor kurja jajca; vsled tega se vse podraži. L. 1686 je huda lakota; iz prosene moke in zmletih grozdnih lušin pečejo kruh. To leto udari strela v stolp za amodnik na Ljubljanskem gradu; zidovje se razleti in vrata prilete pod Šmarno goro.

Prihodnje leto 1687 trešči ob enem trikrat na Šmarni gori. (Dalje prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Stoletnica.) V Ternovskem predmestju so preteklo nedeljo slovesno obhajali 100letnico, odkar se je tam začela fara. Cerkev je bila traj in zunaj posebej ozališana, tudi po katerih hišah so vihrale zastave. Cerkevne opravila so bile slovesne, kakor vsako leto ta dan in govori so se ozirali na svečanostno priliko. Ob 9 je pridigal in maševal med azistenco vrednik tega lista, popoldne pa prečast. gospod špirituval J. Flis. Prošeni smo bili, naj „Danica“ prinese govor, ki je bolj segal v preteklost Ternovske fare; naj tedaj tukaj nasleduje:

Stoletnica Ternovske fare.

Danes je tej hiši zveličanje došlo. Luk. 19.

Ne vem, če sem katerikrat bolj živo kakor danes občutil pomen evangeljskih besed: „Danes je tej hiši zveličanje došlo“ — danes namreč, ko obhajamo 100letnico, odkar je bila tukaj fara ustanovljena. Kako velika sreča je za ljudi, ako pride Zveličar sam med nje stanovat, utegnemo sprevideti iz naslednje prilike.

Bil je kraj ob precej veliki reki in obilen potok so se v reko iztekal. Ob reki in ob obeh stranéh potoka so stale kočice, manjši in večji hiše, zraven poslopji in tudi vmes so bili lepo obdelovani vertovi, ktere so zlasti ženske vravnale, moškim pa je reka dajala obilnega dela in lepega zaslužka. Vse bi bilo prav, pa nekaj jim je kazilo, namreč da ni bilo pri njih vodnika vsega tistega kraja, in bili so nekako zapušeni.

Zmenijo se in napravijo vodniku šotorišče ter spodobno stanovanje in nato povabijo in prosijo daleč slovečega vodnika in varha, da naj pride med nje in bode tukaj njih bramba in varstvo. To je vodnik rad storil, se vselil med nje in je od tistega časa med njimi stanoval, le samo za nje živel in skazoval jim zraven varstva in brambe tudi vse mogoče druge dobrote, ter je vsa naselba bila v miru, srečna in zadovoljna. In če so bili prebivalci bolj zvesti svojemu gospodu, bolj so bili srečni, — če so ga rajši obiskovali v njegovem šotoru in ne na tuje zahajali, bolj varni so bili pred sovražniki.

Ali Vam je jasna ta prilika? Ali vidite v nji Ternovsko faro ob Ljubljani, in Gradašici, in v novem vodniku pa Jezusa Kristusa, ki je pred sto in še nekoliko več leti prišel med vas stanovat ali prav za prav med vaše starodavne očete, ko so bili dobili lastno duhovnijo, domačo faro. Ozmimo se danes v tem slovesnem trenutku nazaj v preteklo stoletje, morebiti se utegne iz tega kak dober nauk posneti.

Cerkev, prebivalci, žalostne in vesele dogodbe Ternovske fare naj bodo danes obseg našega premisleka.

Kadar kaki kraj, naselba, srenja dobi svojo lastno faro cerkev in sa. zakramente vanjo, takrat pride vanjo največji sreča, takrat veljajo besede skrivnega razodenja, ter današnjega lista, kakor se bere: „Glej, prebivališče Božje z ljudmi, in prebival bo z njimi. Oni bodo njegovo ljudstvo, in Bog sam, njih Bog, bo z njimi.“ (Razod. 21, 2.) Tako tedaj je bilo v Ternovem.

Ternovsko predmestje je bilo tudi prišlo svoje dni do te sreče: L. 1730 so začeli zidati si nov šotor za svojega

vodnika, t. j. svojo cerkev, ktera pa — ne vem zakaj — je bila dodelana še le l. 1733. Ta cerkev bila je 7 let le podružnica samica. L. 1760 je dobila svojega beneficijata in takrat prav za prav je pravi vodnik ali kralj Jezus Kr. prišel zaljevati v Ternovsko predmestje. Fara pa je postala še le l. 1785, tedaj ravno pred 100 leti in od tistega časa je imela zraven fajmoštra tudi svojega kaplana.

Imela je duhovnija od takrat do zdaj 7 fajmoštrov, katerih trije so blizo po 30 let pasli svoje ovčice, drugi pa le malo časa.

Do l. 1854 je stala stara, vse premala cerkev (razen da je bila enkrat vmes pogorela); takrat pa — že pod sedanjim preč. g. fajmoštrom — so jo poderli, Jezus se je bil preselil v kapelico in pozneje v Križanke, kjer je bila tudi Božja služba, in že l. 1855 je stala nova prostorna in častitljiva cerkev, ki so jo sv. Katarine dan (25. nov.) takratni milgop. dekan Jož. Zupan blagoslovili in so ob enem tukaj pridigali (kakor tudi l. 1857 o posvečevanju cerkve), r. kanonik Novak pa so maševali. Neizrečeno je bilo ginljivo, ko smo iz Križankov ss. zakramente prenesli v novo hišo Božjo, ter je Jezus v novič prišel v svoje stanovanje, sicer na prejšnjem mestu, pa v vse drugač častitljivi Božji hram. Posvetili pa so cerkev ranjki prečast. gosp. škof Anton Alojzij še le čez 2 leti, namreč sv. Trojice praznik (7. rožn.) 1857. Pa kako se naglo vse spremeni! Škof, ki so jo posvečevali, mnogi drugi odlični gospodje, duhovaki in svetni, ki so bili pričujoči, cerkveni ključarji in večina znamenitih mož iz fare, ki so bili takrat pričujoči, je že več ali manj davno v črni zemlji. Ohranil je Bog preč. gosp. duhovnega očeta, ki so cerkev zidali, in še nekatere druge takratnih mož.

Toliko o cerkvi — stari in novi in o duhovnih pastirjih.

Zdaj še nekoliko o fari in prebivavcih. Pravijo, da tukaj je v starodavnih časih bila gošava, zarašena s ternjem itd., od tod ime Ternovo.

Krakovo je enako staro slovensko ime, kakor se tudi glavno mesto na Poljskem imenuje. Prebivavci te fare so bili močni, junaški ljudje, ribiči, ki so daleč oddajali, kar jim je dajala voda, celo pri cesarski mizi so okušali njih pridobitke; bili so veliki in mali čolnarji, ter nakladavci in razkladavci, ki so silo blaga vozili po Ljubljani in so imeli tudi lep zaslužek, dokler ni bilo železne ceste.

Bil se je sicer pred več časom med čolnarsko opravilo na Ljubljani vsilil neki Anglež z majhnim parnikom, da bi vozil robo na Verhniko in z Verhniko v Ljubljano, pa ni mogel kaj opraviti, — obtičal je večkrat v blatu in ni se mogel merit z domačimi verlimi čolnarji; tudi so bili ljudje zelo nejevolni nanj, ker je hotel domačim kruh spodjedati in slišal sem večkrat, da so ga z „beračem“ pitali. Moral je toraj svoje početje opustiti in to čolnarjem ni uzelo zaslužka, pač pa nadaljne okolišine in zlasti železnica. Iskali so toraj drugod zaslužka, med drugim na železnici; ženske pa so doma z vso pridnostjo obdelovale verte in tako se je ljudstvo ohranilo in se ohrani.

K Ternovski fari se šteje tudi lep kos mesta s Teržaške ceste in pa mestni log. In ko so se na ljubljanskem Mahu (Morostu) pričele hiše delati, je s tem Ternovska fara hitro pridobivala na prebivalcih. Najstarejša naselba tam gori je v „Lipah“, kjer so že dolgo poprej Ternovski in Krakovski veliki in mali čolnarji imeli svojo postajo. Na Mahu je bila l. 1829 prva hiša pri Kožuhi; okoli l. 1830 se je začela „Črna vas“. Tam je vsih hiš zdaj že čez 100, na Ilvici pa čez 40. V kratkem se je močno začela razširjati fara zdaj zlasti

na tako imenovani „Gmajni“, ali kar bi se bolj prav in lepše reklo: „na Občini“, kjer je že 31 hiš. Ternovska fara šteje zdaj v vsem 3200 duš. Te reči sem zato omenil, ker prebivavci ene duhovnije imajo med seboj prelepo zvezo, da včas tudi vi pomislite, kod imate svoje brate in sestre. Vi morate vsi skupaj deržati, pa deržati tudi s svojimi prečast. gospodi duhovnimi pastirji in pa, če smem tako reči, deržite s svojim farnim patronom, sv. Janezem K., to se pravi, da najraji, če je le mogoče, hodite v domačo cerkev k Božji službi, pa tudi, kar se more, k ss. zakramentom doma. Skup naj derže farani tudi s tem, da radi pomagajo k napravam domače cerkve in k njeni lepoti. Če je lepši domača cerkev, večji je čast za farane. Posebno tudi s tem morajo skup deržati, da vsi po stanu in spolu pridejo k velikonočnemu spraševanju.

Farani morajo s svojimi duhovnimi pastirji biti v nepretergani zvezi. Kadar pridejo kaki novi prebivavci v faro, se morajo že po postavi pri svojem gosp. župniku oglasiti, da so zapisani v farne bukve, da ob času potrebe vé temu ali unemu npravno spričevalo dati, ali tudi kak svet, dober nauk podeliti, za otročiče in bolnike poskerbeti.

Zelo napačno je, ako se ljudje kake duhovnije proti duhovnemu očetu obnašajo kakor ptujci, le drugam hodijo k Božji službi in jih domači duhovni še poznajo ne. (Konec prih.)

Iz Ljubljane, 19. oktobra. (Marijanišče.) Med drugimi slovesnostmi, ki so se godile včeraj v Ljubljani naj omenimo tudi eno, ki je, seveda, bila bolj tiha in neznaatna, a toliko bolj prirčna in mila. Darovala se je namreč prvič sv. maša v Marijanišči in sicer v ličnej prostorni sobi, v kateri so se tudi dosedaj zbirali dečki k molitvi. Po dobroti preč. g. žup. Fr. Hrovat-a se je namreč postavil v omenjeni sobi majhen, a znamenit prenašljiv altar, ki je bil včeraj ves obdan z zalim cvetjem. Tako se je zamogla po višem privoljenju obhajati sv. maša za male gojence, ki so v lepem redu in z zglednim obnašanjem — pa tudi z gorečo molitvijo — počastili Jezusa, ki je bil ta dan v presveti daritvi prvič pričujoč v ti hiši. Pazljivo so poslušali primeren nagovor, kratko homilijo po sv. evangeliji, ki jih je opominjala sprejeti Jezusa med-se tako, kakor Cahej. Kaj pa da se jim je tudi priporočilo moliti, da bi kmalu zamogli Jezusa sprejeti v lepo in stanovitno hišo Božjo — v domačo kapelo. Saj to upanje ni goljufivo, da se bode pomoč božja hitreje oglasila zavoljo prošnje nedolžnih otrok, kakor pomoč človeška. — Za spomin so bili otroci po zajutreku v obednici obdarovani z jabelki. Lep vtis je napravljval izgleden red pri dečkih. Težko je biti sredi ljube mladine v takih trenutkih, da ne bi človek dal ji svojega serca.

Kapela se doveršuje. Vrata, okna in tlak — to je že vstavljeno in sedaj bode mogoče dodelovati notranjost. Vsakdo lahko spozna, koliko še manjka, koliko skerbi bode to prizadelo. Kdaj da se bode blagoslovila, bode se zamoglo kmalu naznaniti. S prva se bode treba zadovoljiti z najpotrebnejšimi napravami. Ker upamo, da bode Bogu ljubo to novo prebivališče in tudi dobrim ljudem, se h krati nadjamo, da celò lepote sčasoma v hiši Gospodovi ne bode treba pogrešati. Največa lepota, pa bode nedolžna otroška serca, goreča molitev in pa lepi nauki, ki se bode dajali tukaj.

Gospod je rekel: „Pustite male k meni, ker njih je nebeško kraljestvo“. Ali ni tedaj prav, ako rečemo: Pustite male zbirati se pred Jezusom, ker jih sam vabi? — Bog spolni kmalu te želje in blagoslovi mlado setev za nebeško kraljestvo.

Iz Šent-Vida nad Ljubljano. (Osemstoletnica.) (Dalje.) V sredo, 14. oktobra, bil je kaj znamenit in lep dan za našo duhovnijo. Prišli so namreč nekateri častiti gospodje duhovni, naši rojaki, počastiti cerkev svoje rojstne fare, povzdigovat slavnost osemstoletnično, in se vdeležiti duhovnih dobrot in milosti s katerimi je bila naša cerkev obdarovana.

Zjutraj ob osmih opravili so vsi zbrani gospodje mertvaške molitve, bilje, za vse umerle svoje rojake duhovnike, potem so č. g. Jožef Laznik, Dobrovski, kaplan, peli slovesno černo sv. mašo v imenovanj namen. Po sv. maši je bil obhod na pokopališče, ker so se opravile dotične cerkvene molitve pred sv. Križem, pa tudi v kapeli, na grobu ranjelih dveh č. gospodov župnikov Blaža in Antona.

Pobožnega ljudstva sošla se je bila velika množica, in preč. gospod Janex Babnik, verli župnik Topliški, imeli so do zbranih vernikov prav priserčen in spodbudljiv govor; sledila je slovesna velika sv. maša, katero so peli č. g. Janex Berlic, beneficijant v Kropl. Po sv. maši bil je še slovesni „Te Deum“ v zahvalo za vse dobrote, katere so duhovni, šentviški rojaki, prvejli od svoje farne cerkve.

Res, prelepa je bila misel, da bi se vsi gg. duhovni, šentviški rojaki, sošli zdaj o obhajanju osemstoletnice v Šent-Vidu, in se skupno veselili nad častjo in slavo, katero je naša duhovnija imela v teh prazničnih dneh, in hvala č. g. beneficijantu J. Berlic-u, ki je gospodom dopisoval, da bi se skupaj zbrali v Šent-Vidu. Škoda, da ni bilo mogoče se prav vsem vdeležiti te prelepe slavnosti, ker nekateri bili so po takratnih opravilih doma zadržani. Ti pa, ki so prišli, gotovo vas čas svojega življenja ne bodo pozabili dneva 14. okt. 1885.

(Dalje prihod.)

Iz Tersta. Velikanske, nam dobrotne poslane listina, kliče Teržaškim vernikom: Spomina vredna dogodka se ima zveršiti, dogodka zadovajoča. Terst in našo vero. Bližnji mesec november se sklone peto stoletje, odkar je bila posvečena častitljiva basilika in stolnica, ki ima ime slavnega vašega sosedčana in zavetnika, mučenca s. Justa. — Dalje pojasnjuje, da posvetil je bil sedanjost cerkev škof Henrik pl. Wildenstein 27. nov. 1885. Poprej ste bili dve cerkvi, Marijina in sv. Justa, vsaka posebej; ker pa je bila vsaka izmed nju premajhna za stolnico, so obe zedinili v eno cerkev, nima torej že zdaj — odinosti in prave simetrije. Osnova se bode torej odbor, da pospeši vravnava stolnice v pravem zlogu, ker zdaj je zmés bizanškega in romanskega zloga.

Opravila o tridnevnicu se bodo verstile tako-le:

Od 31. t. m. do 2. novembra bode izpostavljeno v stoljni cerkvi ves dan sv. Rešnje telo. V petek 30. t. m. o mraku bode zvonjenje po vseh cerkvah Tersta in okolice naznanjalo slovesno petstoletnico. V soboto 31. t. m. zjutraj: Pontifikalna maša Nj. Vis. milostljivega nadškofa Goriškega, dr. Alojzija. Zorna. Popoldne večernice, pontifikant mil. škof Teržaški. V nedeljo, 1. novembra: Pontifikalna maša, mil. škofa Teržaškega. Ob 4 popoldne slovesne večernice, pontifikant Njih eksel. prevzvišeni nadškof Ant. Grasselli iz Rima.

V ponedeljek 2. novembra ob 10 dopoldne. Pontifikalna maša Nj. eksel. nadškofa Grasselli-ja. Popoldne ob 3½ večernice, pontifikant mil. škof Teržaški. Zadnji dan, to je 2. novembra. bode po maši zahvalna pesem. Valed petstoletnice ne bode posta k Vsem Svelnikom 31. t. m., ampak je v isti namen zapovedan post v sredo 28. t. m. Vsi tisti verni, ki bodo omenjene tri dni spovedali, obhajali se in molili po zapovedi sv. Očeta, ter obiskali cerkev sv. Justa, vživali bodo popolnoma odpustek, kateri se nanaša tudi na duše v vica.

Iz Tersta. (Družba sv. Križa.) Duhovska družba sv. Križa je 14. u. m. imela svoj obletni zbor. Po sv. maši namreč se je sošlo z izborom vred lepo število družbenikov. Predsedovali so pravilni škof dr. Janex Glavina.

Iz tajnikovega poročila se razodeva, da preteklo leto je umerlo 7 družbenikov, namreč: pred. gg.: kan. Pavšler, prošt dr. Šneider, Zimmerman, Masda, Pušavac, Bokatič, Dolinar; pristopil ni nobeden.

Od l. 1863, kar se je družba pričela, tedaj, je pristopilo 344 duhovnov; izmed teh jih je že 107; nekaj jih je izločenih ali odstopilo, ter jih ostalo še 224. Nekateri so še na dolgu z listnicami opravljenih dolžnosti; taki naj do zadnjega oktobra, ako želé še udje ostati, pošljejo izkaze; da so opravili sv. maše in molitve za umerle sobrate.

Ta bratovšina je prav lepa in tolažljiva zlasti za take, ki nimajo pomočkov, da bi mogli za po smerti kaj zase poskerbeti. Za vsakim umerlim družbenikom namreč vsak ud enkrat mašuje in opravi celi officium — pa še posebej enkrat na leto za vse mašuje; tedaj v enem mesecu po svoji smerti dobí 224 sv. maš, če se udje natanko derže zavasa. Plača pa le samo o pristopu 5 gid. enkrat za vselej. Predsednik družbin je zdaj mona. prošt dr. Jan. Sust in tajnik prečast. gosp. Mih. Debelak v Tersta.

Iz življenja.

Kako je nekde nekega kmeta napravil, da je rad k sv. maši hodil.

Na Franceskem s verskim življenjem v marsikakem osiru ni prav dobro. Živel je v mestu Anzerro-u (r. Okser-u) kmet, ki ni k sv. maši hodil. Ondetaj skušeni zdravnik Paradis bil je pa sraven izvrstnega ozdravljivca tudi vesten kristjan. Njegova kristjanska ljubezen do bližnjega imela je mnogo pa veliko moč do bližnjega. On sam ni nikoli zamudil onega, katerega je zdravil, tudi k spolnovanju verskih dolžnosti opominjati.

Nekega dne srečal je tisti brezverni kmet z težko obloženim poljskim vozom kočijo doktorjevo. Ker pa kmet ni pazil, zadela sta oba voza tako močno skupaj, da je bila doktorjeva kočija popolnoma razdjana, in zdravnik je bil skoraj mrtav ostal. V začetku, kmet ni vedel, koga ima pred seboj in koliko ga bode njegova neprevidnost stala; ko pa spozná zdravnika Paradis-a je bil bolj miren. „Odpustite mi“, je osramoten rekel. „Spoznam svojo veliko nemarnost in krivico; pa ubog mož sem in mi ni mogoče poverniti škode, katero sem Vam storil.“ „To bo pač težko šlo, moj prijatelj“, odgovoril je doktor mirno, „da bi mi voz vi zopet popravili, in da bi jaz zato od vas denarja tirjal, to bi bilo nazadnje nepotrebno. Midva se hočeva tedaj pogoditi.“

Jaz ne zahtevam od vas nič, toda le pod to pogojo, da vsako nedeljo v tem letu k sv. maši greste in za-me molite. Kmet sprejel je to z veseljem. Čez nekoliko časa pride kmet k zdravniku, se mu zahvaljuje za dobroto, in ga zagotavlja, da od tistega časa še nikoli nobeno nedeljo in praznik ni zamudil sv. maše. „No dobro, moj ljubi“, pravi doktor dobroserčno, „kakor ste to leto za pokoro, ker ste mi voz končali, k sv. maši hodili, tako bote vendar to nadaljevali do konca svojega življenja in pridno k sv. maši hodili, da se poslednji dan obvarujete nezgode, ki bi za vas utegnili imeti še vse hujši nasledke, kakor ta, ker ste meni voz poterli.“

Ginjen od dobrote in človekoljubnosti doktorjevo

obljubi kmet, da hoče nadaljevati v spoštovanju te dolžnosti.

Po kmetih pri nas morebiti ni veliko taci gospodarjev, ki bi ob nedeljah in praznikih sami ne hodili k sv. maši; pa dosti jih je, ki ne skerbé za družino, zlasti za pastirje, da bi to dolžnost spolnovali. Pastirji naj zjutraj zgodaj ženó živino past, ter jo lahko do časa napasejo in potem svoje kršansko dolžnost spolnijo.

Gorjé pa mlačnežem po mestih, ki iz zgoli lenóbe ali pa lakomnosti tako veliko cerkveno zapoved prelomljujejo! V veliki reči božje ali cerkveno zapoved prelomiti je smertni greh!

Razgled po svetu.

Dunaj. Te dni so bile v državnom zboru adrese obravnave, degoveri o odgovoru, ki se ima oddati Nj. veličanstvu na prestolni govor, s katerim so bile pričete letošnje seje državnega zbora. Ko se te obravnave doveršé, bodo seje odločene do mesca prosenca. Med drugimi govorniki je posebno dobro govoril naš poslanec g. kanonik Klun. Osveto evračal je liberalne nerazumnične očitania, češ, da se nemitve zatira; posebno izdatno je pa tudi dokazal, da se je poprej valod očernikih razmer prelaho skrbelo za kmetijstvo in obertništvo, da n. p. od l. 1870—1875 se se dolgovi na zemljišča pomnožili za 378 milijonov, tedaj za vsakeletnih 63 milj. gl.

Prusija goropadno preganja iz svoje dečole avstrijanske podložnika. Pruska vlada je sama priznala, to dela „iz premikanja, verskih in narodnih razmer“! Ali ni to še zelo verhanec narodnega hujkanja? Kakošno spoštovanje pri drugih narodih si s tim Prusija pridobiva, naj sama gleda!

Dahomé. (Konec človeškega klanja.) V Lisabon je z Zelénega obgorja (Cap Verde, St. Jacques) dospelo naznanilo, da je Dahomejski kralj prosil portugijskega poglavarja pri sv. Tomažu, naj Portugalska sprejme varstvo nad kraljestvom ob obrežji Dahomejskem. Kralj je obljubil, da bodo nehale strašne letne človeške žertve. To je silno veselo, ker klanje in terpinčenje ljudi v tem kraljestvu je bilo grozovito. — Zdaj naj pa kdo pri jasni pameti pomisli, če so marsiktere vojske pri „olika-nih narodih“ dosti lepši, kakor dahomejske žertve.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Neki gospodar priporočen z družinico in živinico. — Neka preklinjavka žena, da bi jo Bog razsvetlil in bi se po kaki poti spreobrnila in nehala pohujševanje dajati. — Neka uboga mati priporočuje svojo zelo bolno hčer s tremi malimi otroci, da bi ji naša ljuba Gospa in sv. Anton sprosila ljubo zdravje, saj še za nekaj časa, da bi otročiči nekoliko odrasli. — Mladeneč za pravi poklic. — Dva zbegana mladenca. — Duhoven svojega duhovnega sobrata v veliki nevarnosti prav živo priporoča v gorečo molitev in v pobožno zdihljeje k nebes

Kraljici — vsem udom N. lj. G. — Sreča pri domačem živinčetu. — Še vedno zelo bolehen duhoven se prav živo priporoča vsem udom v gorečo molitve bratovščine N. ljube Gospé, da bi se ga Ona, „Zravje bolnikov“, usmilila in mu sprosila ljubo zdravje.

Zahvale.

Zbolelo nam je več živine za skoraj neozdravljivo boleznijo; obljubila pa sem, ako ozdravijo, v „Zgod. Danici“ zahvalo naznaniti, in res: Živina nam kmalo vsa ozdravi na gorečo priporočanje k sv. Antonu. — Naj služijo te verstice v povzdigo zaupanja in čedenja tega mogočnega priprošnika!

Iz Savinske doline na Štajarskem.

Koledar za prihodnji teden:

26. vinotoka. S. Evarist. — 27. S. Sabina. — 28. Sa. ap. Šimon in Juda. — 29. S. Narcia. — 30. S. Alfons Rodriges. — 31. (Post k vaim Svetnikom.) S. Volbenk.

Iz rimskega zapisnika mučeničev.

18. prosinac.

Sv. Petrs stol v Rimu, t. j. praznik, ki nas spominja veselo in preimunitas dogodbe, da je sv. Peter, pervak apostoljnev, prvi vidni poglavar sv. Jezusove cerkve, prišel v Rim, oadi postavil svoj škofijski sedež in tako vstanovil rimske škofje, ktere škof je ob enem vselaj papaž.

Sv. Atanáš, učen bogoslovce in mučnik v Pontu, je bil zavolje svoje stanovitnosti v veri k smerti v ognju obsojen. A to ga ni prav nič prestrašilo, še veselilo ga je, zakaj ko je gorečo gurnado videl predeboj, je zapel neko hvalne pesem, ktere je bil sam složil in svojim učencem zapisano zapustil. Šel je tedaj prepeva je v ogenj in v smert.

Sv. Deikola, opat nekega benediktinskega samostana, je leta 585 s sv. Kolumbanom z Irskega prišel na Francoako, kjer si je na zemljišči nekega posestnika borno kočico postavil za stanovanje; ali posestnik se je zarad tega strašno znosil nad njim, in ga telesno hudo poškodoval. Kazen božja ni izostala, zakaj grozovitnež je nagle smerti umerl. To je njegovo vdovo tako pretreslo, da je svetniku podarila vse zemljšče. Tu je tedaj sveti mož zidal samostan, ki se je prav kmalo napolnil s pobožnimi menihi. Umerl je današnji dan leta 625.

Sv. Facij je bil leta 1190 rojen v Veroni na Laškem. Po svojem obertu bil je zlatar, in ker je vseskozi pošeno ravnal in pobožno živel, mu je Bog dal srečo. Po nevošljivosti nekterih tovarišev in meščanov je bil prisiljen se umakniti iz Verone, kjer so ga preganjali in se je podal v Kremono, kjer je vse svoje premoženje razdelil med uboge. Zato so ga Kremončani silno radi imeli in mu branili, ko se je čez nekaj časa hotel poverniti v Verono. Šel je pa vendar; poprejšnja nevošljivost se je zopet zbudila, moral je sv. mož celo v ječo, se vé, da po nedolžnem. V tistem času je pa nastala vojska med prebivalci Verone in Mantove; prvi so na pomoč poklicali svoje sosedé Kremončane, ali ti niso hoteli drugač na pomoč priti, da so izpustili v Veroni Facija iz ječe. Tako je bil služabnik Božji rešen. Po rešitvi se je preselil stalno v Kremono, kjer si je napravil majhno kapelico in ondi vstanovil „red sv. Duha“, društvo možakov z namenom, bolnikom stroči, jetnike

reševati, reveže podpirati itd. Umerl je l. 1272. Častijo ga v Kremoni na Laškem.

Sv. Ksena, mučenica, katero so zavoljo sv. vere sožgali.

Sv. Leobard je živel 22 let v neki skalnati dupli na Francoskem in je slovel zavoljo svoje posebne ponižnosti. Tudi več čudežev je Bog storil po tem svojem služabniku.

Sv. Mozej in Amonij, mučenika. Bila sta vojščaka rimske armade v Pontu in sta zavoljo sv. vere mučniško smert storila v ognju.

Sv. Priska, devica in mučenica v Rimu. Trikrat je bila zavoljo stanovitnega spoznavanja sv. vere pred sodnijo zaslšana, trikrat grozovito terpinčena, naposled pa ob glavo dejana. Njej na čast stoji v Rimu krasna cerkev.

Sv. Voluzijan, škof v mestu Turon-u na Francoskem, je bil goreč branitelj katoliške vere zoper krivoverce, kateri so ga tudi pregnali, da je umerl v veliki revšini l. 490.

Listek za raznoterosti.

Porečka škofija, kakor se sliši, nima nobenega bogoslovca. Umerl je preč. g. dekan v Plominu (Fianona), Anton Vlašič. R. I. P.

Nevesti v katol. bukvarni. Heinrich v. Frankreich Graf von Chambord, Graz 1885. Lična knjiga čez poldrugi sto strani, spodbudljivosti iz njegovega življenja. Cena 50 sld.

Betrachtungen über die ewigen Wahrheiten vom heil. Alphons Lig. v. Dr. Peter Macherl, Graz 1885. Vel. oam., 485 str. Knjiga dobra za vsako rabo, tudi pri pridigah. Cena 1 gld.

Clericus organs Ant. Al. Schlör. Znani dober molitvenik. Obseg, tisk, vezek — vse izvrstno. C. 1 gld. 50 kr.

Port-monaie Kalender pro 1886 — tako majhen, da se komaj vidi, pa ima vendar nekaj rabnega. C. 20 kr.

Regensburger Marien-Kalender für das Jahr 1885, s prav lepo slikano podobo Naše Gospé presv. Serca. Cena 36 kr.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. Mat. Jereb 5 gld. — Č. g. župnik Matija Zarnik 5 gld. — Preč. g. dekan Mart. Skubic 10 gld. — Č. g. Sim. Kosmač 5 gld. — Č. Fr. Mekinec 1 gld. — G. L. Ravnik 2 gld. — Č. g. župnik Fr. Dolinar 2 gld. — Č. g. Al. Puc 2 gld. — Z napisom: „za uboge duše v vicah“ 20 gl. za Bošnjake ljubljanske. — Neim. gospodar 20 kr. — Č. g. J. Smrekar 2 gld. — Č. g. Orehek 2 gld. — Nekj duhoven 1 gld. — Cast. g. kapl. Jan. Brence 3 gld. — Č. g. žup. A. Jerše 2 gld.

Za opravo ubožnih cerkev ljubljanske škofije: Po čč. Uršulinaricah 13 gld. 42 kr. — Iz Strug zopet 2 gld. — Marija Čemažar 1 gld. — Ana Mihelič 50 kr. — Gospá Terezija Heidrich 2 gld. — Iz Cerkelj pri Kerški vasi 3 gld. — Iz Kostanjevice 6 gld. 75 kr. — Mina Skvarča 1 gld. — Marjeta Skvarča 1 gld. — Preč. g. J.

Flis 2 gld. — Iz Ovilnice 2 gld 50 kr. — Mina Knapč 40 kr. — Marijana Gašperc 50 kr. — Iz Zavratca 5 gld. — Iz Suhora po č. g. župniku M. Tomcu 20 gld. — Iz Naklega 4 gld. 34 kr.

Za poškočevane na Gorenjskem: „Za duše v vicah“ 5 gld. — Č. g. kurat Al. Puc 4 gld. — Č. g. župnik J. Zeller 2 gld.

Za afrikanski misijon: „Za duše v vicah“ 20 gld. — Z Dobovca 2 gld.

Za misijone v Kini: „Za duše v vicah“ 20 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: „Za duše v vicah“ 20 gld. — Z Brezovice 3 gld.

Za največje potrebe: „Za duše v vicah“ 5 gld.

Za sv. Detinstvo: „Za duše v vicah“ 20 gld. — Po č. P. Jožefu 41 gld. 96 kr. — F. Osredkar 1 staro dvajsetico. — Č. g. katehet A. Keržič 54 gld. — C. o. Metodij Poljanšek 15 gld. — Č. g. Fr. Perpar v Trebnjem 33 gld. 50 kr.

Naznanje podpiranim dijakom in šolarjem. Šs. Simona in Juda dan, to je, v sredo 28. okt., bo v Šenklažu pri oltarji Naše ljube Gospe presv. Jezusovega Serca ob 7¼ (četert na osem) sv. maša za vse preblage dobrotnike in podpornike šolske mladine. Vsi podpirani naj pridejo k sv. maši in naj zvesto molijo, da bi usmiljeni Bog na prošnje Naše ljube Gospé presv. Serca dobrotnikom na tem in na unem svetu sto- in stokrat poplačal njih dobrote in zlasti tudi spolnoval naj gorečnije njih želje. Lepo bi bilo, ko bi tudi starši ali svojci podpiranih dijakov po deželi ta dan v zadevnih cerkvah bili pri sv. maši, ter bi molili v ravno povedani namen in pa za svoje sinove, da bi ne bili okuženi od brezbožnih zgledov, kakoršni so povsod nastavljeni.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G.-r: Velocipteri raznoperi, Prileteli, dobro zadeli! Ad „Nulla red“.: Doleo et condoleo; ast spes nostra altius posita. — G.-b: Ephemeridibus deliberantibus menses transit. — J. Ferd. v Buk.: Opomnili odpravništvo sarad listov. — G.-l — na R.: „Drobt.“ precej prih. in prosimo nadaljev. Preserčna zahv. za to in uno! — G. —č: Ultra modum! Grat. int.!

Prijateljem oziroma na 18. okt.

Hvala Vam, prijatli dragi,
Za spomin častitek blagi!
Gódo vnic premili glas
Še močnejše veže nas.
Kar želite Vi za god,
Verni tisučkrat Gospod!

Vrednik.